

w sprawie: wprowadzenia procedury postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.

Na podstawie art. 12a i b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (D. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) zarządzam, co następuje:

§1

1. Wprowadza się procedurę postępowania w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia.
2. Procedura wraz ze schematem postępowania stanowią załącznik nr 1 do zarządzenia.

§2

W przypadku podjęcia przez pracownika socjalnego wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką decyzji o odebraniu dziecka/i i umieszczeniu go/ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub całodobowej placówce opiekuńczo- wychowawczej wypełnia się oświadczenie o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§2

1. Pracownik socjalny zobowiązany jest powiadomić rodzica/opiekuna prawnego o możliwości złożenia zażalenia na odebranie dziecka. Wzór pouczenia o możliwości zażalenia stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.
2. W przypadku decyzji rodzica/opiekuna prawnego o złożeniu zażalenia, pracownik socjalny zobowiązany jest udostępnić wzór zażalenia. Wzór zażalenia stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia.

§3

Wprowadza się obowiązek dokumentowania czynności podjętych przez pracownika socjalnego zgodnie z zapisami § 1. Wzór protokołu z podjętych czynności stanowi załącznik nr 5 do niniejszego zarządzenia.

§4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łądku -Zdroju

Grażyna Mańczak

Procedura i schemat postępowania pracownika socjalnego w sytuacji stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka przebywającego pod opieką rodziny.

I

1. Celem interwencyjnego zabezpieczenia dziecka/i jest zapobieżenie negatywnym skutkom wynikającym ze stwierdzonego stanu zagrożenia zdrowia lub życia dziecka przebywającego w rodzinie.
2. Zakres stosowania: pomoc społeczna, Policja, służba zdrowia, Sąd Rodzinny.
3. Określenia i definicje:

Zagrożenie życia lub zdrowia dziecka to takie działania ze strony dorosłego opiekuna lub rodzica, które wywołują widoczne urazy i cierpienie, skrajne zaniedbanie, brak opieki lub sprawowanie jej w stanie, który wskazuje na nadużycie alkoholu lub wszelkich środków psychoaktywnych. Przemoc w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (członków rodziny) w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

4. Zasady postępowania pracownika socjalnego w sytuacji stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka reguluje schemat interwencyjnego postępowania pracownika socjalnego, który stanowi integralną część procedury.
5. Niniejsza procedura ma zastosowanie w sytuacji stwierdzenia faktu bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka przez pracownika socjalnego w trakcie wykonywania przez niego obowiązków służbowych.
6. Pracownik socjalny jest zobowiązany również do interwencji w przypadku powzięcia informacji o fakcie przemocy z innego źródła, np. z informacji innych osób. Może to być również powiadomienie złożone przez policję w godzinach pracy Ośrodka.
7. W przypadku rozpoczęcia interwencji w godzinach pracy Ośrodka pracownik socjalny jest zobowiązany do pozostania w dyspozycji pracodawcy i dokończenia procedury tak długo jak to będzie konieczne do zabezpieczenia zdrowia i życia dziecka/dzieci, którego/ych dotyczy interwencja.
8. Pracownik socjalny powiadamiając sąd opiekuńczy o wyniku interwencji jest zobowiązany do podania numeru telefonu umożliwiającego kontakt z nim również po godzinach urzędowania Ośrodka.

odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej,

- przyjęcie od rodziców/opiekunów zażalenia na odebranie dziecka. W przypadku wniesienia zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego, który dokonał odebrania dziecka – niezwłoczne przekazanie zażalenia do sądu.

b) POLICJANT

przed odebraniem:

- sprawdzenie legitymacji pracownika socjalnego,
- ustalenie tożsamości odbieranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych, a w razie potrzeby – lekarza lub ratownika medycznego lub pielęgniarki i innych uczestników postępowania, obecnych w miejscu wykonywania czynności,
- zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego,
- ocena na podstawie informacji i okoliczności faktycznych zastanych na miejscu stopnia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i przedstawienie pracownikowi socjalnemu swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania,
- współuczestniczenie z pracownikiem socjalnym, lekarzem (lub ratownikiem medycznym, pielęgniarką) w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka,

w trakcie odbierania:

- zapewnienie bezpieczeństwa osobistego dziecku, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania,
- w razie potrzeby udzielenie pierwszej pomocy i wezwanie pogotowia ratunkowego,
- wręczenie rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka pisemnego pouczenia o prawie złożenia do właściwego miejscowo sądu opiekuńczego zażalenia na odebranie dziecka. Policjanci nie robią tego, jeśli rodziców pouczył pracownik socjalny.

po odebraniu:

- na wniosek pracownika socjalnego udzielenie niezbędnej pomocy przy umieszczeniu dziecka u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo wychowawczej. Pomoc, o której mowa, będzie polegała w pierwszej kolejności na:
- zapewnieniu bezpieczeństwa osobistego dziecku, pracownikowi socjalnemu i innym uczestnikom postępowania,
- ustaleniu tożsamości osoby najbliższej, uprawnionego członka rodziny zastępczej lub uprawnionego pracownika placówki opiekuńczo wychowawczej, w której umieszczone zostanie dziecko,
- sporządzenie (po zakończeniu czynności) notatki urzędowej z przeprowadzonych czynności zawierającej w szczególności: imię i nazwisko oraz stopień służbowy; określenie daty i miejsca przeprowadzonych czynności; informacje o formie i treści wniosków pracownika socjalnego, na którego wniosek podjęte zostały czynności; imię i nazwisko pracownika socjalnego oraz adres jednostki organizacyjnej pomocy społecznej; imię i nazwisko lekarza lub ratownika medycznego, lub pielęgniarki, którzy uczestniczyli w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka z rodziny;
- imię i nazwisko oraz inne dane niezbędne do ustalenia tożsamości odbieranego dziecka, rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych oraz innych uczestników postępowania obecnych w miejscu wykonywania czynności;
- opis wykonanych czynności, w tym informacje o podjętej decyzji, z uwzględnieniem stanowisk poszczególnych uczestników;

PROCEDURA ODEBRANIA DZIECKA

w Ośrodku Pomocy Społecznej w Łądku-Zdroju

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

Procedura odebrania dziecka

I. Ma zastosowanie w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

II. Następuje bez wcześniejszego orzeczenia sądu,

III. Decyzję o odebraniu dziecka podejmowana jest wspólnie przez pracownika socjalnego wspólnie, funkcjonariusza Policji, lekarza (lub ratownika medycznego, lub pielęgniarkę) pracownik socjalny ma prawo odebrać dziecko z rodziny w sytuacji gdy wykonuje swoje obowiązki służbowe tj. w godzinach swojej pracy

Główne zasady postępowania w ramach procedury

Pracownik socjalny ma **obowiązek** niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin **powiadomić Sąd opiekuńczy o odebraniu dziecka i miejscu jego umieszczenia**

1. **Sąd niezwłocznie**, nie później jednak jak w ciągu 24 godzin, **wydaje orzeczenie** o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziny,
2. Na odebranie dziecka **przysługuje zażalenie** do sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia. **Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza policji**, którzy dokonali odebrania dziecka. O prawie do złożenia zażalenia, wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia, pracownik socjalny lub funkcjonariusz Policji poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to należy wręczyć na piśmie.

Obowiązki poszczególnych osób, uczestniczących w procedurze odebrania dziecka :

a) PRACOWNIK SOCJALNY

przed odebraniem :

- wezwanie policji i lekarza (lub ratownika medycznego, pielęgniarki),
- przedstawienie sytuacji,
- podjęcie wspólnie z policjantem, lekarzem (lub ratownikiem medycznym, pielęgniarką) decyzji o odebraniu dziecka,

w trakcie odbierania

- wręczenie rodzicom (opiekunom prawnym lub faktycznym dziecka) – na piśmie, pouczenia o prawie do złożenia zażalenia wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia. W sytuacji, gdy jest to niemożliwe, gdyż rodzice są pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, należałoby rozważyć przesłanie pouczenia pocztą, za poświadczeniem odbioru,

po odebraniu

- umieszczenie dziecka u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej,
- powiadomienie sądu opiekuńczego – niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin o

- wskazanie osób, którym funkcjonariusz wręczył pisemne pouczenie o prawie do złożenia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka;
- informację o wniesieniu za pośrednictwem funkcjonariusza Policji zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka;
- informację o osobie i miejscu, w którym umieszczono odebrane dziecko, jeśli policjant będzie uczestniczył w tej czynności.

Kopia sporządzonej notatki urzędowej przekazywana jest do sądu opiekuńczego oraz właściwej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

c) LEKARZ (RATOWNIK MEDYCZNY, PIEŁĘGNIARKA) przed odebraniem

- zapoznanie się ze wszystkimi informacjami dotyczącymi dziecka, będącymi w posiadaniu pracownika socjalnego,
- określenie stanu zdrowia dziecka, udzielenie pomocy lekarskiej, ocena na podstawie informacji i okoliczności faktycznych zastanych na miejscu stopnia zagrożenia życia lub zdrowia dziecka i przedstawienie pracownikowi socjalnemu swojego stanowiska co do zasadności jego odebrania,
- współuczestniczenie z pracownikiem socjalnym i policjantem w podjęciu decyzji o odebraniu dziecka,

przed odebraniem, w trakcie odbierania i po odebraniu dziecka

- czuwanie nad stanem zdrowia dziecka

PRZEWÓZ DZIECKA

Przepisy nie regulują wprost sposobu przewozu dziecka po jego odebraniu do miejsca umieszczenia. Należy przyjąć za zasadę, że za kompleksowe zabezpieczenie sytuacji dziecka, odpowiadają trzy służby biorące udział w procedurze odbierania dziecka z rodziny. Pracownik socjalny decyduje o odebraniu dziecka podejmuje wspólnie z policją oraz pracownikiem ochrony zdrowia. Jedną ze wskazanych ustawowo służb będzie dysponowała samochodem służbowym lub wykorzystywanym do celów służbowych (w godzinach pracy ośrodka Pomocy będzie to Straż Miejska). Kwestie techniczne należy więc rozstrzygnąć przy współpracy i wspólnym podejmowaniu decyzji pomiędzy trzema służbami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczącymi w zdarzeniu. Zgodnie z art. 39 ust. 3 – 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108 poz. 908 z późn. zm.) w pojeździe samochodowym wyposażonym w pasy bezpieczeństwa dziecko w wieku do 12 lat, nieprzekraczające 150 cm wzrostu, przewozi się w foteliku ochronnym lub innym urządzeniu do przewożenia dzieci, odpowiadającym wadze i wzrostowi dziecka oraz właściwym warunkom technicznym, nie dotyczy to jednak przewozu dziecka taksówką osobową, specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.), lub pojazdem Policji. Jeżeli po uzgodnieniu z pozostałymi służbami, obowiązku przewiezienia dziecka podejmie się pracownik socjalny, to obowiązek ten spoczywa na samorządzie gminnym lub powiatowym jako organie odpowiedzialnym za realizację wszystkich zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W takim przypadku to samorząd gminny lub powiatowy będzie zobowiązany do zorganizowania dowiezienia dziecka do określonego miejsca w celu zabezpieczenia jego sytuacji lub do pokrycia kosztów zorganizowania transportu. Należy także mieć na uwadze, że na żądanie pracownika socjalnego Policja jest zobowiązana do udzielenia mu pomocy przy czynnościach związanych z przymusowym odebraniem osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką (art. 598¹⁰ kpc w związku z art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie). Pomoc udzielona przez Policję może więc polegać na dowiezieniu dziecka do odpowiedniej

placówki lub do dalszej rodziny.

DALSZE POSTĘPOWANIE PO ODEBRANIU DZIECKA (SĄD, ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY)

Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje zażalenie do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka. O prawie do złożenia zażalenia, wraz ze wskazaniem sądu opiekuńczego właściwego miejscowo do jego rozpatrzenia, pracownik socjalny lub funkcjonariusz Policji poucza rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka. Pouczenie to należy wręczyć na piśmie.

W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

W razie uznania bezzasadności lub nielegalności odebrania dziecka sąd zarządza natychmiastowe przekazanie dziecka rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym, od których dziecko zostało odebrane. W przypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości odebrania dziecka sąd zawiadamia o tym przełożonych osób, które dokonały odebrania.

Jeżeli umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej nastąpiło w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie sąd niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin, wydaje orzeczenie o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej, albo orzeczenie o powrocie dziecka do rodziny

Jeżeli rodzina, w której miało miejsce odebranie dziecka nie była objęta procedurą „Niebieskie Karty”, należy wypełnić druk „Niebieska Karta – A” i przekazać go przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Jeżeli procedura „Niebieskie Karty” była wcześniej wszczęta, należy ją kontynuować.

Procedury postępowania Policji określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz. U. nr 81, poz. 448 z 18 kwietnia 2011 r.).

OŚWIADCZENIE O POWIERZENIU DZIECKA
ODEBRANEGO PRZEZ PRACOWNIKA SOCJALNEGO

.....

Miejscowość, data, godzina

.....

Imię i nazwisko osoby, której powierzono dziecko

.....

(adres)

.....

(nazwa placówki lub seria i nr dowodu osobistego)

Oświadczam, że w dniu o godzinie w
pracownik socjalny

(imię i nazwisko pracownika)

w asyście funkcjonariusza policji

(imię i nazwisko policjanta, stopień służbowy)

Przekazał pod moją opiekę, do czasu wydania przez sąd opiekuńczy orzeczenia w sprawie,
małoletniej/ego:

1..... ur.

2..... ur.

3..... ur.

.....

4..... ur.

.....

(podpis osoby, której powierzane jest dziecko)

POUCZENIE

O PRAWIE DO ZŁOŻENIA ZAŻALENIA NA ODEBRANIE DZIECKA

Prawa rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych:

1. Rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym przysługuje prawo przysługuje zażalenie do **Sądu Rejonowego w Kłodzku , ul. Bohaterów Getta 15, III Wydział Rodzinny i Nieletnich** na odebranie dziecka z rodziny (art. 12b ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.).

Termin do wniesienia zażalenia jest tygodniowy i liczy się od faktycznej czynności odebrania dziecka.

2. Zażalenie może być wniesione za pośrednictwem pracownika socjalnego lub funkcjonariusza Policji, którzy dokonali odebrania dziecka. W takim przypadku zażalenie podlega niezwłocznemu przekazaniu do sądu opiekuńczego.

3. W zażaleniu można domagać się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka oraz prawidłowości jego dokonania (art. 12b ust.1 zdanie 2 ustawy).

4. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin.

Oświadczam, że z powyższymi uprawnieniami zapoznałem/am się i potwierdzam odbiór pouczenia:

.....
(data i podpis osoby zapoznającej się z uprawnieniami)

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

.....
.....

(adres zamieszkania)

**Sąd Rejonowy w Kłodzku
Wydział Rodzinny i Nieletnich**

ZAŻALENIE

Zgodnie z art. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2009r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1494 z późniejszymi zmianami) wnoszę zażalenie na odebranie mi dziecka/dzieci

.....
(imię i nazwisko dziecka/dzieci)

Z.....
(miejsce odebrania dziecka)

Jednocześnie domagam się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka/dzieci oraz prawidłowości jego dokonania.

Zażalenie wnoszę za pośrednictwem pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łądku-Zdroju .

.....
(imię i nazwisko pracownika socjalnego)

.....
(imię i nazwisko rodzica, opiekuna prawnego)

.....
(podpis pracownika socjalnego)

pracownik socjalnyzdecydował o zabezpieczeniu dobra
dziecka/dzieci w formie umieszczenia w:

.....
.....

.....(**)
O odebraniu dzieci został zawiadomiony pisemnie Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział Rodzinny i
Nieletnich.

data....., godz.

Rodzice/opiekunowie prawni lub faktyczni zostali powiadomieni o możliwości złożenia zażalenia na
odebranie dziecka oraz domaganie się zbadania zasadności i legalności odebrania dziecka, jak i
prawidłowości dokonania odebrania, zgodnie z art. 12b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami) oraz o fakcie możliwości
złożenia takiego zażalenia za pośrednictwem pracownika socjalnego.

Otrzymałą informację potwierdzili/nie potwierdzili pisemnie

.....
.....(***)

.....
(podpis pracownika socjalnego)

*rodzaj/forma zgłoszenia

**nazwa placówki opiekuńczo – wychowawczej lub dane osoby pod, której opiekę powierzono dzieci

***przyczyna niepotwierdzenia uzyskania informacji

